

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Danuta Poniatowska</i>
Protokolant:	<i>stażysta Angelika Chodorowska</i>

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2017 r. w Suwałkach

sprawy **I. W.**

przeciwko (...) **Sp. z o.o. Sp.k. w M. Oddział w S.**

o rentę i zadośćuczynienie

- zasądza od pozwanego (...) Sp. z o.o. Sp.k. w M. Oddział w S. na rzecz powódki I. W. kwotę 4.800 (cztery tysiące osiemset) złotych z ustawowymi odsetkami od 1.09.2016r. do dnia zapłaty tytułem skapitalizowanej renty za okres od 1.09.2015r. do 31.08.2016r.;**
- zasądza od pozwanego (...) Sp. z o.o. Sp.k. w M. Oddział w S. na rzecz powódki I. W. rentę w kwocie po 500 (pięćset) złotych miesięcznie począwszy od dnia 1.09.2016r. płatną do dnia 10. każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie zwłoki w terminie płatności;**
- zasądza od pozwanego (...) Sp. z o.o. Sp.k. w M. Oddział w S. na rzecz powódki I. W. kwotę 70.000 (siedemdziesiąt tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia;**
- oddala powództwo w pozostałej części;**
- zasądza od pozwanego (...) Sp. z o.o. Sp.k. w M. Oddział w S. na rzecz powódki I. W. kwotę 2.025 (dwa tysiące dwadzieścia pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;**
- nakazuje pobrać od pozwanego (...) Sp. z o.o. Sp.k. w M. Oddział w S. na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Suwałkach) kwotę 4.527 (cztery tysiące pięćset dwadzieścia siedem) złotych tytułem kosztów sądowych od uiszczenia których powódka była zwolniona;**
- odstępuje od obciążania powódki I. W. pozostałymi kosztami procesu.**

Powódka I. W. w pozwie skierowanym przeciwko (...) Sp. z o.o. Spółka komandytowa w M. Oddział w S. wnosila o zasądzenie na jej rzecz kwoty 6.000 złotych tytułem skapitalizowanej renty za okres od dnia 1.09.2015r. do dnia 30.09.2016r. z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, renty w kwocie 500 złotych miesięcznie od dnia 1.09.2016r. płatnej do 10 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie i kwoty 150.000 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 15.09.2016r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że była zatrudniona w pozwanym zakładzie pracy od 8.08.2001r. na stanowiskach drobiarza, drobiarza garmażera, brygadzysty, wagowego produkcji i ostatnio na stanowisku wykrawania kurczaka – przody. W dniu 19.12.2013r. ok. godz. 13.40 podczas odsuwania wypadającego z taśmy fileta, zaczęła prawą ręką za wystający drut ostrzałki, co doprowadziło do uderzenia i pochwylenia ręki przez kolek fileciarki, który wciągnął rękę w mechanizm napędowy linki fileciarki. W wyniku tego wypadku przy pracy, powódka doznała złamania dalszej przynasady kości promieniowej prawej z przemieszczeniem, co kwalifikuje wypadek jako ciężki. Po wypadku była hospitalizowana, rehabilitowana. Doznała silnych cierpień fizycznych i psychicznych. Wypadek spowodował, że utraciła zdolność pracy na dotychczasowym stanowisku, gwarantującym wyższe zarobki.

W odpowiedzi na pozew, pozwana (...) Sp. z o.o. Sp. k. wnosila o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu. Ponadto wnosila o zawiadomienie przypożwanego - (...) S.A. - o toczącym się procesie i wezwanie go do wzięcia udziału w sprawie.

Postanowieniem z dnia 21.10.2016r. na podstawie art. 84 § 1 kpc na wniosek pozwanego Sąd zawiadomił o toczącym się procesie i wezwał do udziału w sprawie (...) S.A., które nie zajęło stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

I. W. zatrudniona była w (...) Sp. z o.o. Sp. k. Oddział w S. (ostatnia nazwa po przekształceniach) na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowiskach drobiarza, drobiarza garmażera, brygadzysty, wagowego produkcji, a ostatnio przed wypadkiem – wykrawania kurczaka – przody, a po wypadku – pracownika gospodarczego w dziale administracji.

W dniu 19.12.2013r. I. W. rozpoczęła pracę o godzinie 13.00. Zajmowała się odbiorem oraz ważeniem surowca odebranego z fileciarek. Około godziny 13.40 podczas odsuwania wypadającego z taśmy fileta, zaczęła prawą ręką za uszkodzony, wystający drut ostrzałki do noży, co doprowadziło do uderzenia i pochwylenia ręki przez kolek fileciarki, który wciągnął rękę w mechanizm napędowy fileciarki. I. W. wyrwała przygniataną przez kolek rękę z mechanizmu napędowego linii fileciarki. Natychmiast zgłosiła wypadek swoim przełożonym. Jej mistrzyni J. B. zawiozła ją swoim samochodem do szpitala, celem udzielenia niezbędnej fachowej pomocy.

Wskutek tego zdarzenia D. W. doznała złamania dalszej przynasady kości promieniowej prawej, co zostało zakwalifikowane jako ciężki wypadek przy pracy. W dniu 30.05.2014r. pracodawca sporządził protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, który następnie na wniosek I. W. został sprostowany wyrokiem Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 24.05.2016r. w sprawie IV P195/14. Ustalono, że przyczyną wypadku było uderzenie i wciągnięcie prawej ręki w mechanizm napędowy linii fileciarki. Poszkodowana posiadała aktualne badanie lekarskie, ale nie została przeszkolona w zakresie przepisów i zasad dotyczących bhp na stanowisku, na którym wydarzył się wypadek. Praca wykonywana była pod nadzorem kierujących pracownikami pracodawcy. Ponadto stwierdzono nieprzestrzeżenie przez pracodawcę następujących przepisów prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy lub innych przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia: art. 207 § 1 i § 2 pkt 1 i 2 kp, art. 215 kp, art. 216 kp, art. 217 kp, art. 226 kp, art. 237³ § 2 kp, art. 237⁴ § 2 kp oraz § 34 w zw. z § 15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30.10.2002r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy.

Jednocześnie nie stwierdzono, by I. W. naruszyła przepisy bhp umyślnie lub na skutek rażącego niedbalstwa, a także nie stwierdzono stanu nietrzeźwości bądź użycia środków odurzających (dowód dołączone akta IV P 195/14 oraz

protokół powypadkowy w aktach ZUS o jednorazowe odszkodowanie). Przebyty wypadek spowodował częściową niezdolność do pracy w zawodzie drobiarza, w związku z czym zdarzenie zakwalifikowane zostało jako ciężki wypadek przy pracy.

I. W. leczona była w Szpitalu Wojewódzkim w S. na Oddziale (...)(dokumentacja medyczna k.80, karty informacyjne leczenia k. 17-22 akt) oraz w (...) w dniach:

1. 19.12.2013r. do 20.12.2013r. bezpośrednio po wypadku, przyjęta z Oddziału Ratunkowego na Oddział (...)- leczenie zachowawcze - dokonano wówczas repozycji złamania i założono opatrunek gipsowy ramienny;
2. 29.12.2013r. do 2.01.2014r. na Oddziale (...)- leczenie operacyjne w dniu 30.12.2013r. – otwarta repozycja złamania, zespolenie płytą i śrubami AO, zalecono kontrolę w (...) za 7 dni;
3. w dniu 9.01.2014r. w (...) stwierdzono prawidłowe gojenie rany pooperacyjnej;
4. w dniu 11.02.2014r. w (...) zdjęto opatrunek gipsowy i po wykonaniu zdjęć rtg stwierdzono przemieszczenie kątowe odłamów i niepełny zrost, kończynę unieruchomiono w szynie gipsowej;
5. 25.02.2014r. do 28.02.2014r. na Oddziale (...)- leczenie operacyjne w dniu 27.02.2014r. – usunięcie metalu zespalającego z kości promieniowej prawej, zalecono kontrolę w (...) za 3 dni;
6. w dniu 3.03.2014r. w (...) stwierdzono prawidłowe gojenie rany pooperacyjnej i w dniu 10.03.2014r.usunięto szwy i zalecono rehabilitację;
7. w dniu 25.03.2014r. w (...) na wykonanym przez powódkę zdjęciu rtg stwierdzono staw rzekomy kości promieniowej i zakwalifikowano do leczenia operacyjnego;
8. 1.04.2014r. do 7.04.2014r. na Oddziale (...)- leczenie operacyjne w dniu 2.04.2014r. – plastyka F. J. stawu rzekomego kości promieniowej prawej, zespolenie płytką i śrubami, opatrunek gipsowy, zalecono kontrolę w (...) za 7 dni;
9. w dniu 14.05.2014r. w (...) zdjęto gips, stwierdzono zrost odłamów na zdjęciu rtg i zalecono usprawnianie;
10. 21.05.2014r. do 26.05.2014r. na Oddziale (...)- stwierdzono pourazowy zespół (...), zastosowano leczenie zachowawcze – kinezyterapia, zalecono kontrolę w (...) za 7 dni.

Ostatnia wizyta w (...) miała miejsce w lipcu 2016r. Powódka stale odczuwa bóle prawego nadgarstka, drętwienie palców I-II prawej dłoni, wrażliwość dłoni na zmianę temperatury, ma uczucie sztywności prawego nadgarstka. Opiniujący w sprawie biegli z zakresu ortopedii i psychologii rozpoznali u powódki stan po operacyjnym leczeniu złamania G. prawego przedramienia z miernym ograniczeniem funkcji oraz zaburzenia adaptacyjne (opinia k.583-589 oraz opinia uzupełniająca k.670-671 i 657). Uznali, że na skutek wypadku w dniu 19.12.2013r. powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 13%, w tym 8% z powodu ograniczeń funkcji prawej kończyny górnej (kończyny dominującej) – pozycja 123a tabeli i 5% z uwagi na zaburzenia adaptacyjne – pozycja 10a tabeli.

W opinii lekarskiej z dnia 8.11.2015r. sporządzonej przez komisję lekarską ZUS ustalono 16% stałego uszczerbku na zdrowiu powódki spowodowanego skutkami wypadku przy pracy w dniu 19.12.2013r. (nr pozycji tabeli 122b). W uzasadnieniu wskazano, że następstwem przebytego urazu i jego powikłań jest istotne ograniczenie ruchomości nadgarstka prawego z praktycznym zniesieniem supinacji przedramienia, a także przykurcze palców II-V, upośledzające funkcję chwytnej ręki dominującej (opinia lekarska w dołączonych aktach ZUS). W opinii uzupełniającej biegły z zakresu ortopedii odniósł się do opinii lekarskiej ZUS, wyjaśniając rozbieżności w ocenie procentowego uszczerbku na zdrowiu powódki (k.671). Podtrzymał swoje stanowisko odnośnie 8% stałego uszczerbku na zdrowiu powódki z powodu ograniczeń funkcji prawej kończyny górnej – dominującej. Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 14.11.2016r. przyznano powódce I. W. jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku

przy pracy w wysokości 12.480 złotych (16% uszczerbku). Decyzja jest nieprawomocna, gdyż I. W. odwołała się od niej do Sądu Rejonowego w Suwałkach (dołączone akta ZUS). Na datę zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie, postępowanie nie zostało zakończone (informacja powódki).

Opiniując w sprawie niniejszej, biegły z zakresu ortopedii nie stwierdził istotnych nieprawidłowości w diagnostyce doznanego przez powódkę złamania prawego przedramienia. Po dacie wypadku nie doznała ona żadnych dodatkowych obrażeń, za które pozwany nie ponosiłby odpowiedzialności. Leczenie wynikało wyłącznie z doznanych podczas wypadku obrażeń prawego przedramienia i możliwych w trakcie terapii niekorzystnych następstw w postaci stawu rzekomego i zespołu (...). Podczas całego procesu leczenia dominującym objawem był ból o różnym nasileniu i charakterze, bezpośrednio po złamaniu i w okresie pierwszych dwóch tygodni intensywny, stopniowo zmniejszający się z upływem czasu. Stwierdzone przez biegłego ortopedę dysfunkcje nadgarstka i przedramienia mają charakter trwałe i mogą ograniczać wykonywanie czynności wymagających pełnej rotacji przedramienia i zgięcia dłoniowego nadgarstka, co oznacza, że praca przy taśmie jest istotnie upośledzona. Zasadniczo funkcja chwytana i precyzyjna prawej dłoni zostały w niewielkim stopniu naruszone, stąd zdaniem biegłego, typowe czynności dnia codziennego zostały ograniczone w niewielkim stopniu.

W opinii psychologa u powódki występują zaburzenia adaptacyjne. Odczuwa ona smutek i przygnębienie, negatywnie ocenia przyszłość, jak i przeszłość, występuje apatia, anhedonia, negatywna samoocena, płaczliwość. Ma trudności z podejmowaniem decyzji, pogłębiające się zaburzenia snu, męczliwość, martwi się stanem swego zdrowia. Wykazuje nerwowość, drażliwość, nadwrażliwość na dźwięki, niski poziom odporności na stres i podwyższony poziom lęku, objawy psychosomatyczne. Zaburzenia te powodują, według biegłej, konieczność leczenia psychologicznego. W trakcie procesu, już po podjęciu zatrudnienia, I. W. podjęła leczenie w Specjalistycznym (...)w S. na (...), gdzie przebywała od 2.05.2017r. do 18.08.2017r. z rozpoznaniem: zaburzenia stresowe pourazowe w postaci zaburzeń depresyjno-lękowych. Zalecono dalsze leczenie w trybie ambulatoryjnym w (...) i kontynuację psychoterapii (karta informacyjna leczenia szpitalnego k.675-676 akt). Po zakończeniu leczenia szpitalnego powódka złożyła wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Od dnia 19.12.2013r. do dnia 18.06.2014r. I. W. przebywała na zwolnieniu lekarskim spowodowanym wypadkiem przy pracy. Od dnia 19.06.2014r. do dnia 13.06.2015r. korzystała ze świadczenia rehabilitacyjnego (dołączone akta rentowe o świadczenie rehabilitacyjne). W trakcie tego świadczenia korzystała z zabiegów rehabilitacyjnych w warunkach ambulatoryjnych w SP ZOZ Ośrodek (...) w S. (k.105-110), (...) w S. (k.103) i przebyła rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w ośrodku rehabilitacyjnym J. Sanatorium (...) w G. – S. (od 5.11.2014r. do 28.11.2014r. k.9). Orzeczeniem (...) (...)w S. została zaliczona do lekkiego stopnia niepełnosprawności do 30.09.2016r. (k.10), aktualnie orzeczono niepełnosprawność do 31.10.2018r. (k.85).

W okresie zwolnienia lekarskiego powódka otrzymywała zasiłek chorobowy płatny w wysokości 100% wynagrodzenia. W trakcie świadczenia rehabilitacyjnego otrzymywała zasiłek rehabilitacyjny w wysokości 90% podstawy przez okres od 19.06.2014r. do 16.09.2014r. i w wysokości 75% podstawy od 17.09.2014r. do 13.06.2015r.

Od dnia 14.06.2015r. I. W. świadczyła pracę, wykorzystując na początku zaległy urlop wypoczynkowy (informacja pozwanego pracodawcy k. 66). Zgodnie z zaleceniami lekarza z dniem 24.08.2015r. została przeniesiona z działu produkcyjnego do Działu Administracji z zachowaniem wynagrodzenia zasadniczego sprzed wypadku - 2.180zł. (akta osobowe oraz k.68-72 akt). Do zakresu jej obowiązków należy m.in. pranie odzieży roboczej, wydawanie odzieży nowym pracownikom, sprawdzanie dostaw odzieży, rozkładanie ubrań w szatniach, nadzór nad szatniami, wydawanie posiłków pracownikom zakładu. Z dniem 1.07.2016r. jej wynagrodzenie zasadnicze podwyższono do 2.330 zł. Przed wypadkiem, w roku 2013 średnie miesięczne wynagrodzenie powódki wynosiło 2.896 zł., po powrocie do pracy po przerwie na leczenie i rehabilitację, w okresie od lipca 2015r. do lipca 2016r. średnie miesięczne wynagrodzenie powódki wynosiło 2.809 zł. (informacja pozwanego pracodawcy k.66). Pracodawca przedstawił szereg zestawień wynagrodzeń pracowników produkcyjnych pracujących, tak jak powódka przed wypadkiem na linii fileciarki, z wyszczególnionymi składnikami, w tym wynagrodzenie zasadnicze, nadgodziny i premia za wydajność (np. listy płac na k.563-579), za okres od września 2015r. do września 2016r. zawierające 165 pozycji - osób zatrudnionych

od jednego miesiąca po kilka miesięcy, rzadko przez wszystkie miesiące w tym okresie. Niezależnie od długości zatrudnienia i stawki wynagrodzenia zasadniczego (generalnie w wysokości zbliżonej), wszyscy zatrudnieni przy tej linii produkcyjnej pracownicy otrzymywali premię za wydajność oraz wynagrodzenie z dodatkami za godziny nadliczbowe. Średnia wysokość wynagrodzenia za nadgodziny w tym okresie wynosiła ponad 570 zł., natomiast średnia wysokość premii około 565 zł. W przedstawionych listach wynagrodzeń nie można dopatrzeć się prostych zależności pomiędzy ilością przepracowanych miesięcy w roku a wysokością premii czy też ilością przepracowanych nadgodzin. Wiązało się to z organizacją pracy i specyfiką produkcji (dostarczona partia drobiu musiała być „przerobiona”), a także z systemem premiowania, który przewidywał bardzo szczegółowe rozliczenie wykonanej pracy (regulamin wynagradzania k.506-552).

Wynagrodzenie powódki za okres od września 2015r. do lutego 2017r. można też porównać z wynagrodzeniami czterech pracowników pracujących na stałe przy obsłudze fileciarki (k.604-633).

- w 2015r. (cztery miesiące) powódka zarobiła średnio miesięcznie brutto 3.015 zł., pracownik nr 1 – 3.871 zł., pracownik nr 2 – 3.536 zł., pracownik nr 3 – 3.893 zł., pracownik nr 4 - 4.490 zł.;
- w 2016r. powódka zarobiła średnio miesięcznie brutto 3.367 zł., pracownik nr 1 – 3.752 zł., pracownik nr 2 – 4.024 zł., pracownik nr 3 – 3.819 zł., pracownik nr 4 – 3.678 zł.;
- w roku 2017 (dwa miesiące) powódka zarobiła średnio miesięcznie brutto 2.789 zł., pracownik nr 1 – 3.710 zł., pracownik nr 2 – 4.555 zł., pracownik nr 3 – 6.565 zł., pracownik nr 4 – 3.730 zł.

Wyliczenie średniej arytmetycznej wynagrodzeń nie daje pełnego obrazu zróżnicowania i możliwości zarobkowych pracowników zatrudnionych na tym stanowisku. Wszystkie wskazane powyżej kwoty są kwotami brutto.

Powódka I. W. ukończyła 40 lat, posiada tylko wykształcenie podstawowe. Przed podjęciem zatrudnienia u pozwanego, pracowała od 12.08.1997r. do 29.02.2000r. jako pakowacz w PPHU (...) sp. z o.o. w S.. W roku 1995 ukończyła kurs przyuczający do zawodu kelnera, jednak pracy w tym charakterze nie wykonywała (akta osobowe powódki).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie niewątpliwym jest, iż doszło do wypadku przy pracy w rozumieniu ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz.U. z 2017r., poz.1773), w wyniku którego powódka I. W. doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu. Pozwany pracodawca - (...) Sp. z o.o. Spółka komandytowa w M. Oddział w S., co do zasady nie kwestionował swojej odpowiedzialności za zaistniałe zdarzenie w zakresie objętym powództwem, negując jednak zasadność żądanych świadczeń o charakterze odszkodowawczym w kontekście świadczeń należnych powódce od Zakład Ubezpieczeń Społecznych i ubezpieczyciela pracodawcy - (...) S.A.

Odpowiedzialność pracodawcy za wypadki przy pracy określona jest w ustawie wypadkowej (u.u.s.w.). W pierwszej kolejności pracownik, który uległ wypadkowi przy pracy może, co do zasady, ubiegać się o świadczenia z ubezpieczenia społecznego, przewidziane w powołanej ustawie. Świadczenia te wypłacane są nie przez pracodawcę lecz przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i finansowane ze składek wpłacanych na Fundusz Świadczeń Społecznych (fundusz wypadkowy).

W niniejszej sprawie powódka złożyła wniosek do organu rentowego o ustalenie trwałego uszczerbku na zdrowiu i przyznanie odszkodowania. Wprawdzie postępowanie nie jest jeszcze prawomocnie zakończone, ale decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 14.11.2016r. przyznano powódce I. W. jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy w wysokości 12.480 złotych (16% uszczerbku). Decyzja jest nieprawomocna, gdyż I. W. odwołała się od niej do Sądu Rejonowego w Suwałkach. Przyznana w decyzji kwota została powódce wypłacona i orzekając w niniejszej sprawie Sąd wziął to pod uwagę.

Jeśli świadczenia wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zdaniem uprawnionych, nie rekompensują w pełnej wysokości szkody poniesionej przez pracownika w związku z wypadkiem przy pracy, osoby uprawnione mogą wystąpić przeciwko pracodawcy o pociągnięcie go do odpowiedzialności cywilnoprawnej przewidzianej w art. 415 i następnym kodeksu cywilnego. Wówczas odpowiednie zastosowanie na zasadzie art. 300 kp znajdują przepisy prawa cywilnego.

Odpowiedzialność cywilnoprawna pracodawcy jest odpowiedzialnością uzupełniającą, odrębną od tej, którą w myśl ustawy wypadkowej ponosi Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ma ona charakter odszkodowawczy i pełni przede wszystkim funkcję kompensacyjną. Uzasadnia ją ustalenie, że świadczenia z ustawy wypadkowej nie rekompensują w całości poniesionych przez poszkodowanych strat, a nadto, że istnieje cywilnoprawna podstawa odpowiedzialności pracodawcy. Warunkiem dochodzenia odszkodowania cywilnoprawnego od pracodawcy jest rozpoznanie roszczenia o te świadczenia na podstawie przepisów ustawy wypadkowej (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 lipca 1998 r., II UKN 155/98, OSNP 1999/15/495).

W przeciwieństwie do świadczeń należnych od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, odpowiedzialność cywilnoprawna pracodawcy nie jest ograniczona żadnymi limitami kwotowymi, co oznacza iż zakres przyznanych świadczeń wyznaczany jest wielkością poniesionej szkody. Odpowiedzialność cywilnoprawna pracodawcy za szkodę wyrządzoną pracownikowi w związku z zaistniałym wypadkiem przy pracy w zależności od okoliczności sprawy (w tym charakteru działalności pracodawcy) może opierać się na zasadzie winy lub na zasadzie ryzyka.

Zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 415 kc, każdy kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Odpowiedzialność ta uzależniona jest od wystąpienia trzech przesłanek: wystąpienia szkody, zaistnienia związku przyczynowo- skutkowego pomiędzy szkodą a zaistniałym zdarzeniem, winy osoby odpowiedzialnej za powstanie szkody.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, powstanie szkody po stronie powódki na skutek zaistnienia wypadku przy pracy i istnienie związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy zaistniałym wypadkiem przy pracy a powstaniem szkody nie budzi wątpliwości. Winę za zaistnienie powyższego zdarzenia ponosi przede wszystkim pozwany pracodawca (...) Sp. z o.o. Spółka komandytowa w M. Oddział w S.. Wniosek taki wynika z protokołu okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, sprostowanie którego nakazał Sąd Rejonowy w Suwałkach wyrokiem z dnia 24.05.2016r. w sprawie sygn. akt IV P 195/14. Wydając to orzeczenie Sąd Rejonowy opierał się przede wszystkim na opinii biegłego z zakresu bhp, która zawiera szczegółowy opis naruszeń pracodawcy. W tych warunkach odpowiedzialność cywilnoprawna pozwanego nie budzi wątpliwości. Pozwany nie negował tej odpowiedzialności co do zasady.

Zgodnie z art. 444 § 1 i 2 kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu. Jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Przepis art. 444 § 2 kc może być podstawą prawną samodzielnego roszczenia. Taka sytuacja ma miejsce, gdy poszkodowany pracownik, wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia zostaje pozbawiony szans na osiągnięcie sukcesu zawodowego, ponieważ utracił sprawność fizyczną. Renta należy się więc poszkodowanemu pracownikowi, gdy wykaże on, że utracił zdolności zarobkowania oraz widoki na przyszłość, a także zwiększyły się jego potrzeby wywołane uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia. Nie wystarczy przy tym sama utrata zdrowia spowodowana wypadkiem. Jeżeli wypadek przy pracy nie spowodował całkowitej niezdolności do pracy, a jedynie ograniczył możliwości zarobkowania pracownika, jako podstawę ustalenia wysokości renty wyrównawczej określonej art. 444 § 2 KC przyjmuje się wysokość spodziewanego wynagrodzenia pomniejszonego o wynagrodzenie, które pracownik może uzyskać, wykorzystując ograniczoną zdolność do pracy. Przy ustalaniu wysokości renty wyrównawczej sąd powinien brać pod uwagę realną, praktyczną możliwość podjęcia pracy przez poszkodowanego w granicach zachowanej zdolności do pracy, a nie możliwość czysto teoretyczną.

Poszkodowany, ubiegający się o rentę wyrównawczą ma obowiązek wykorzystania pozostałej zdolności do pracy. Zakres odpowiedzialności pracodawcy za skutki wypadku przy pracy, któremu uległ pracownik, musi pozostawać w adekwatnym związku przyczynowym z tym zdarzeniem (art. 361 § 1 i 2 kc). Z tego punktu widzenia należy wyraźnie podkreślić, że pracodawca nie może odpowiadać za skutek w postaci podjęcia przez pracownika niższej opłacanej pracy mimo obiektywnie istniejącej możliwości wykonywania pracy dotychczasowej (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9.07.2015r. w sprawie I PK 243/14).

Przenosząc powyższe na potrzeby niniejszej, sprawy należy wskazać, że powódka spełnia przesłanki do przyznania renty wyrównawczej. W wyniku wypadku przy pracy doznała ona trwałego uszczerbku na zdrowiu, straciła też zdolność do zarabkowania na dotychczasowym stanowisku drobiarza w Dziale Wykrawania Kurczaka - Przody. Zgodnie z orzeczeniem lekarza medycyny pracy ma przeciwwskazania do ciężkiej pracy fizycznej, może natomiast pracować jako pracownik gospodarczy z pracą na wysokości do 3m. W związku z tym orzeczeniem została przeniesiona do Działu Administracji na stanowisko pracownika gospodarczego, z pozostawieniem dotychczasowego wynagrodzenia zasadniczego. Jej ograniczenie zdolności zarabkowania wynika przede wszystkim z innych zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych na działach produkcyjnych i w dziale administracji. Powódka utraciła przede wszystkim możliwości uzyskania premii oraz pracy w godzinach nadliczbowych, co stanowiło znaczący składnik jej miesięcznych zarobków. Jak wskazano w ustaleniach, nie jest możliwe dokładne ustalenie różnicy w zarobkach powódki, jakie mogłaby osiągnąć na stanowisku drobiarza w stosunku do osiągniętych na stanowisku pracownika gospodarczego. Sąd zwrócił też uwagę na to, że pracując w dziale administracji otrzymywała nagrody uznaniowe, które miały wpływ na wysokość zarobków, a które zależą od uznania pracodawcy, przy niedookreślonych kryteriach. Po zakończeniu procesu szczodrość pracodawcy może zostać ograniczona. Natomiast premia na produkcji jest szczegółowo uregulowana i w znacznej części zależy od pracownika. Na podstawie zestawień wynagrodzeń pracowników zatrudnionych przy linii fileciarki, Sąd ustalił, że średnia premia wynosiła około 565 zł., natomiast wynagrodzenie z dodatkami za nadgodziny ponad 570 zł. Stąd przyznana w wyroku renta za okres zatrudnienia w ciągu pierwszego roku po podjęciu pracy po wypadku w wysokości 400 zł. miesięcznie (skapitalizowana) i wysokości 500 zł. miesięcznie za dalsze okresy nie jest wygórowana i zdaniem Sądu odpowiada różnicy w możliwościach zarobkowych powódki. Kapitalizacji części renty, zgodnie z wnioskiem powódki, Sąd dokonał na podstawie art. 447 kc.

Odnosnie żądania przez powódkę przyznania zadośćuczynienia, należy wskazać na art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 § 1 kc, które stanowią, że w wypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Co do ustalenia przez Sąd zakresu zadośćuczynienia, wskazania wymaga, że przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględniać przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. W judykaturze podnosi się jednak, że przy określaniu wysokości zadośćuczynienia należy mieć na uwadze, że jego celem jest złagodzenie doznanej przez poszkodowanego krzywdy. Zadośćuczynienie z art. 445 kc ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (tak SN w wyroku z dnia 26.02.1962 r., o sygn. akt 4 CR 902/61, OSNCP rok 1963, nr 5, poz. 107; w wyroku z dnia 24.06.1965 r., o sygn. akt I PR 203/65, OSPiKA rok 1966, poz. 92; por. też wyrok z dnia 22.03.1978 r., o sygn. akt IV CR 79/78). Określenie wysokości zadośćuczynienia powinno być dokonane z uwzględnieniem wszystkich okoliczności mających wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a m.in. również wieku poszkodowanego i czasu trwania jego cierpień, trwałości skutków czynu niedozwolonego, prognozy na przyszłość (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9.11.2007r. sygn. akt V CSK 245/07, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1.04.2004r. sygn. akt 11 CK 131/03, wyrok SN z dnia 20.04.2006r. sygn. akt IV CSK 99/05). Wymaga to pełnej i wszechstronnej oceny, uwzględniając przede wszystkim rozmiar cierpień spowodowanych wypadkiem, a także wpływ skutków wypadku na jakość dalszego życia powódki.

Ustalając wysokość zadośćuczynienia na kwotę 70.000 zł., Sąd wziął pod uwagę to, że powódka od dnia wypadku do 18.06.2014r. przebywała na zwolnieniu lekarskim. W tym czasie przeszła cztery zabiegi operacyjne. Następnie do 13.06.2015r. korzystała ze świadczenia rehabilitacyjnego. Postępowanie operacyjne było uzupełnione rehabilitacją w

warunkach ambulatoryjnych. Dominującym objawem podczas całego leczenia powódki był ból o różnym nasileniu i charakterze, intensywny bezpośrednio po złamaniu i w okresie pierwszych dwóch tygodni, stopniowo zmniejszający się z upływem czasu. Stwierdzone u powódki przez biegłego dysfunkcje nadgarstka i przedramienia ograniczają wykonywanie czynności wymagających pełnej rotacji przedramienia i zgięcia dłoniowego nadgarstka. Spowodowało to konieczność przeniesienia powódki na inne stanowisko, co stwierdził lekarz medycyny pracy. Zostały też naruszone funkcja chwytana i precyzyjna prawej dłoni, co w ocenie biegłego ortopedy ograniczyło w niewielkim stopniu typowe czynności dnia codziennego. Należy przy tym zwrócić uwagę, że powódka jest osobą bez wykształcenia, wykonującą pracę fizyczną, gdzie szczególnie ceniona jest pełna sprawność. Jest też osobą dość młodą, posiadającą na utrzymaniu uczącego się syna, bez wsparcia współmałżonka czy partnera.

Według opinii biegłych, stan zdrowia fizycznego i psychicznego powódki po zakończeniu leczenia nie wrócił do stanu sprzed wypadku. Oprócz dysfunkcji nadgarstka i ręki, biegła psycholog rozpoznała zaburzenia adaptacyjne – obniżony nastrój, apatię, anhedonię, nerwowość, drażliwość, nadwrażliwość na dźwięki, obniżoną samoocenę, trudności ze snem i łaknieniem, podwyższony poziom lęku, niski poziom odporności na stres, objawy psychosomatyczne. Biegła psycholog opiniowała też, że u powódki istnieje konieczność leczenia psychologicznego i takiemu leczeniu poddała się powódka, przebywając przez cztery miesiące na leczeniu w szpitalu psychiatrycznym.

Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd uwzględnił również kwotę jednorazowego odszkodowania wypłaconą przez ZUS. Odnosząc się do tej rekompensaty pieniężnej, należy odwołać się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21.10.2003 r., w sprawie o sygn. akt I CK 410/02 (Legalis numer 70437), zgodnie z którym jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy nie podlega odliczeniu od zadośćuczynienia pieniężnego przysługującego poszkodowanemu na podstawie art. 445 § 1 kc; odszkodowanie to powinno natomiast być wzięte pod uwagę przy określeniu wysokości zadośćuczynienia, co nie jest jednoznaczne z mechanicznym zmniejszeniem sumy zadośćuczynienia o kwotę tego odszkodowania.

Oczywistym jest, że zasądzone zadośćuczynienie nie powinno być źródłem wzbogacenia się pokrzywdzonego kosztem pracodawcy a zasądzona kwota powinna być utrzymana w rozsądnych granicach i odpowiadać przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Dostrzegając jednak kompensacyjną funkcję zadośćuczynienia, Sąd określił zadośćuczynienie na kwotę 70.000zł. Jest ona adekwatna do krzywd powódki związanych z zaistniałym rozstrojem zdrowia. Żądana przez powódkę kwota 150.000 zł. jest zbyt wysoka. Sąd analizował stan zdrowia powódki w oparciu o opinię biegłego ortopedy i psychologa. Na ich podstawie określił zakres uszczerbku oraz skutki wypadku wpływające na jej stan zdrowia. Zwrócił przy tym uwagę, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny doznanej krzywdy, tj. szkody niemajątkowej wynikającej z określonych faktów, z którymi norma prawna wiąże obowiązek jej naprawienia (czynów niedozwolonych). Krzywda ta - utożsamiana z negatywnymi przeżyciami w sferze psychicznej jednostki - musi być konsekwencją naruszenia dóbr osobistych, a nie majątkowych. Po leczeniu i rehabilitacji powódka była zdolna do pracy na innym stanowisku, niżej wynagradzanym, co ma znaczenie dla oceny doznanych krzywd, o których mowa w art. 445 kc. Poza tym zauważenia wymaga, że powódka po wypadku przebywała na zwolnieniu lekarskim, a także pobierała świadczenie rehabilitacyjne, zatem bezspornie przez długi czas nie była zdolna do wykonywania pracy zarobkowej.

Okoliczność wypłaty świadczenia z ubezpieczenia społecznego została uwzględniona. Tę okoliczność Sąd uwzględnił szacując wysokość zadośćuczynienia adekwatnego do rozmiaru krzywdy, która jest wiodącym i zasadniczym kryterium oceny wysokości zadośćuczynienia. Roszczenia ponad zasądzone kwoty podlegały oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 kpc, zgodnie z regułą odpowiedzialności za wynik procesu. Wprawdzie biorąc pod uwagę wysokość żądanego i zasądzonego zadośćuczynienia, powódka przegrała w tym zakresie w ponad 50%, ale wygrała co do zasady i to przesądziło o takim rozliczeniu kosztów zastępstwa procesowego na podstawie § 9 ust.1 pkt 5 w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r. poz.1800 ze zm.). Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz.U. z 2016r. poz. 623 ze zm.) Sąd obciążył pozwanego opłatą sądową, od uiszczenia której powódka była zwolniona oraz częścią wydatków (opinie biegłych i koszty

dokumentacji medycznej) poniesionych w sprawie. Na podstawie art.113 ust. 4 tej ustawy odstąpił od obciążania powódki pozostałymi kosztami na rzecz Skarbu Państwa, biorąc pod uwagę sytuację majątkową i osobistą powódki.

DP